

Nosa señora da Barca

de Rosalía de Castro

Nosa Señora da Barca
ten o tellado de pedra;
ben o pudera ter de ouro
miña Virxe se quixera.

I

¡Cánta xente..., cánta xente
por campiñas e por veigas!
¡Cánta polo mar abaixo
ven camiño da ribeira!
¡Qué lanchas tan ben portadas
con aparellos de festa!
¡Qué bortes tan feituquiños
con tan feituquiñas velas!
Todos cargadiños veñen
de xentiña forasteira
e de rapazas bonitas
cuyra de toda-las penas.
¡Cántos dingues encarnados!
¡Cántas sintas amarelas!
¡Cántas cofias pranchadiñas
dende lonxe relumbrean
cal si fosen neve pura,
cal froles da primadera!
¡Cánta maxesa nos homes!
¡Cánta brancura nas nenas!
I eles semellan gallardos
pinos que os monte ourean,
i elas cogolliños novos
co orballo da mañán fresca.

As de Muros, tan finiñas
que un coidara que se creban,
c'aquelas caras de virse,
c'aqueles ollos de almendra,
c'aqueles cabelos longos
xuntados en longas trenzas,
c'aqueles cores rousados
cal si a aurora llos puñera,
pois así son de soaves
como si aurora que comenza;
descendentes das airosas
fillas da pagana Grecia,
elas de negro se visten,
delgadiñas e lixeiras,
refaixo e mantelo negro,
zapato e media de seda,
negra chaqueta de raso,
mantilla da mesma peza,
con terciopelo adornado
canto enriba de sí levan;

fillas de reinas parecen,
griegas estatuas semellan
si a un raio de sol poniente
repousadas se contempran;
ricos panos de Manila,
brancos e cor de sireixa,
crúzanse sobre o seu seio
con pudorosa modestia,
e por antre eles relosen
como brillantes estrelas,
aderesos e collares
de diamantes e de pelras,
pendentes de filigrana
e pechuguñas de cera.

As de Camariñas visten
cal rapaciñas gaiterías,
saías de vivos cores
polo pescozo da perna,
lucindo o negro zapato
enriba de branca media;
chambras feitas de mil raías
azuladas e vermellas,
con guarnición que lles caen
sobre a rumbosa cadeira.
Para tocar o pandeiro
non hai coma tales nenas,
que son as camariñanas
feitas de sal e canela.

As de Cé, ¡Virxe do Carme!,
¡qué cariñas tan feitas!
Cando están coloradiñas
no ruxe-ruxe da festa,
cada mirar dos seus ollos
fire como cen saetas.
Nin hai mans tan ben cortadas,
tan branquiñas e pequenas
como as que amostan finxindo
que non queren que llas vexan.

Son as de Laxe unha mozas...
¡Vaia unhas mozas aquelas!
Sólo con vleas de lonxe
quítaselles a monteira,
porque son vivas de xenio,
aunque son rapazas netas.
Bailadoras... n'hai ningunhas
que con eleas se entrometan,
pois por bailar bailarían
no cribo dunha peneira;
mais, en tocando a que recen,
en rezar son as primeiras...

Dan ó mundo o que é do
mundo,
dan á igrexa o que é da igrexa.

As de Noia ben se axuntan
cas graciosas rianxeiras,
polos redondos peños,
polas cabeleiras crechas,
polos morenos lunares
e polas agudas linguas,
que abofé que en todo pican
como si fosen pementa.

Veñen dempóis, recatadas
aunque un pouquiño soberbias
por aquilo que elas saben
de antigüidade e nobresa
(pois por acó todos somos
tal coma Diós nos fixera),
as meniñas ben compostas
dunha vila quisquilleira,
que por onde van parece
que van dicindo "¡Canela!
¿Prantamos ou non prantamos
a cantas hai nesta terra?"
Mais si prantan ou non prantan
non son eu que o dixera,
que fora pouca cordura,
que fora farta llanesa.
Baste desir que, xuntiñas
todas na prota da igrexa,
máis bonitas parecían
que un ramiño de asucenas,
máis frescas que unha leituga,
máis sabrosiñas que fresas.

Xa que fosen de Rianxo,
que fose de Redondela,
de Camariñas ou Laxe,
de Laxe ou de Pontareas,
todas eran tan bonitas,
todas tan bonitas eran
que o de máis duras entrañas
dera as entrañas por elas...
Por eso se derretían,
cal si foran de manteiga,
diante delas os rapaces,
os rapaciños da festa,
os mariñeiros do mare
que donde á Virxe viñeran
porque a Virxe os salvara
de naufragar na tormenta.
Mais si salvaron no mare
non se salvarán na terra,

mariñeiros, mariñeiros,
que aquí tamén hai tormentas
que afogan corasonsiños
sin que lle vallan ofertas,
que oie a Virxe ós que se afogan
do mar antre as ondas feras,
mais non oie ós namorados
que de afogarse se alegran.

II

Ramos de froles parece
Muxía a das altas penas
con tanta rosa espallada
naquela branca ribeira,
con tanto caraveliño
que relouse antre as areas,
con tanta xente que corre,
que corre e se sarandea
ó son das gaitas que tocan
e das bombas que reventan,
uns que venden limoadada,
outros auga que refresca,
aquéles dulce resolio
con rosquilliñas de almendra;
os de mais alán sandías
mentras tanto que algún cego
ó son de alegre pandeira,
toca un carto de guitarra
para que bailen as nenas.
¡Bendita a Virxe da Barca!
¡Bendita por sempre sea
miña Virxe milagrosa
en quen tantos se recrean!
Todos van por visitala,
todos alí van por vlea
na súa barca dourada,
na súa barca pequena,
donde están dous anxeliños,
dous anxeliños que reman.
Alí chegou milagrosa
nunha embarcación de pedra.
Alí, porque Dios o quixo,
sempre adoradores teña.
A pedra, bala que bala,
sírvelle de centinela
e mentras dormen os homes
ela adorasón lle presta
con aquel son campanudo
que escoitar lonxe se deixa
e a quen o mar con bramidos
humildosos lle contesta.
Cando as campanas repican
e a música retumbea,
cal nun ceo, polas naves

da recollidiña igrexa;
cando os foguetes estalan
nos aires, e voces frescas
polos espazo cas gaitiñas
e cos tambores se mescran,
estonces a pedra bala
tan alegre e tan contenta
que anque un cento de presoa
brinca e salta enriba dela,
coma si fose mociña,
máis que unha pruma lixeira,
alegre como unhas pascuas
salta e rebrinca con elas.
Choven estonces presentes,
choven estonces ofertas
que lle traen os romeiros
en feitiñas carabelas
diante da Virxe bendita,
ós pes da sagrada Reina,
e por eso alí lle cantan
cando se despiden dela:

"Nosa Señora da Barca
ten o tellado de pedra;
ben o pudera ter de ouro
miña Virxe si quixera"